

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal -
Oshaarseweg, Echten (Dr.) -
Koekangerweg, Koekange -
Aanvullend

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0484810.100
definitief revisie 01
22 mei 2024

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend

projectnummer 0484810.100
documentnummer 02
definitief revisie 01
22 mei 2024

Auteur(s)

A.R. Bruinenberg, BSc.

Opdrachtgever

Zandexploitatie maatschappij Echten
Postbus 12
7683 ZG Den Ham

Gecontroleerd

R. Keizer

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

datum

22 mei 2024

beschrijving

Definitief

vrijgave

Dhr. S. Hammink

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend

projectnummer 0484810.100

22 mei 2024 revisie 01

Zandexploitatie maatschappij Echten

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	6
1.3	Leeswijzer	6
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	7
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	7
2.2	Effectbepaling voornemen	13
2.3	Soortbescherming	14
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	14
2.3.2	Vogels	14
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	18
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	20
2.3.5	Amfibieën	22
2.3.6	Zorgplicht	23
2.4	Natura 2000	24
2.5	NNN	25
2.6	Overig provinciaal beleid	25
2.7	Beschermde houtopstanden buiten de bebouwingscontour houtkap	25
3.	Conclusie & advies	26
3.1	Soortbescherming	26
3.1.1	Zorgplicht	27
3.2	Gebiedsbescherming	28
3.2.1	Natura 2000	28
3.2.2	NNN	28
3.3	Beschermde houtopstanden bebouwingscontour houtkap	28
	Literatuurlijst	29
	Bijlage 1 Wettelijk kader	31
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	40
	Bijlage 3 Rode lijst soorten uit NDF	42

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

Zandexploitatie maatschappij Echten is voornemens om een nieuwe zandwinplas te realiseren. Het plangebied ligt ten zuiden van de Oshaarseweg en ten noorden van de Hoogeveense Vaart te Echten (gemeente De Wolden, Provincie Drenthe) en grenst aan de westzijde aan de Koekangerweg, ten zuiden van Koekange (gemeente De Wolden, Provincie Drenthe). Op 2 mei 2024 is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd voor het deel van het plangebied langs de Koekangerweg.

De werkzaamheden worden in 2026 gestart en hebben naar verwachting een looptijd tot 2040. Tijdens de werkzaamheden wordt een groot oppervlak afgegraven en worden bomen binnen het plangebied gekapt. Aanwezige sloten en watergangen worden afgesloten van het kanaal ten zuiden van het plangebied. Langs de Koekangerweg wordt een fietspad aangelegd langs de bestaande weg. De watergang en bomenrijen langs deze weg blijven behouden. Het bosje aan de Koekangerweg, dat binnen het plangebied valt, wordt gekapt. Vanaf het plangebied wordt een bovengrondse spuitleiding parallel aan het Hoogeveense Vaart richting het bestaande werk- en depotterrein ten oosten van het plangebied aangelegd. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of beschermde houtopstanden (Omgevingswet (Ow), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets.

In de figuren 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuren 1.3 en 1.4 zijn tekeningen weergegeven van de fases van het planvoornemen.

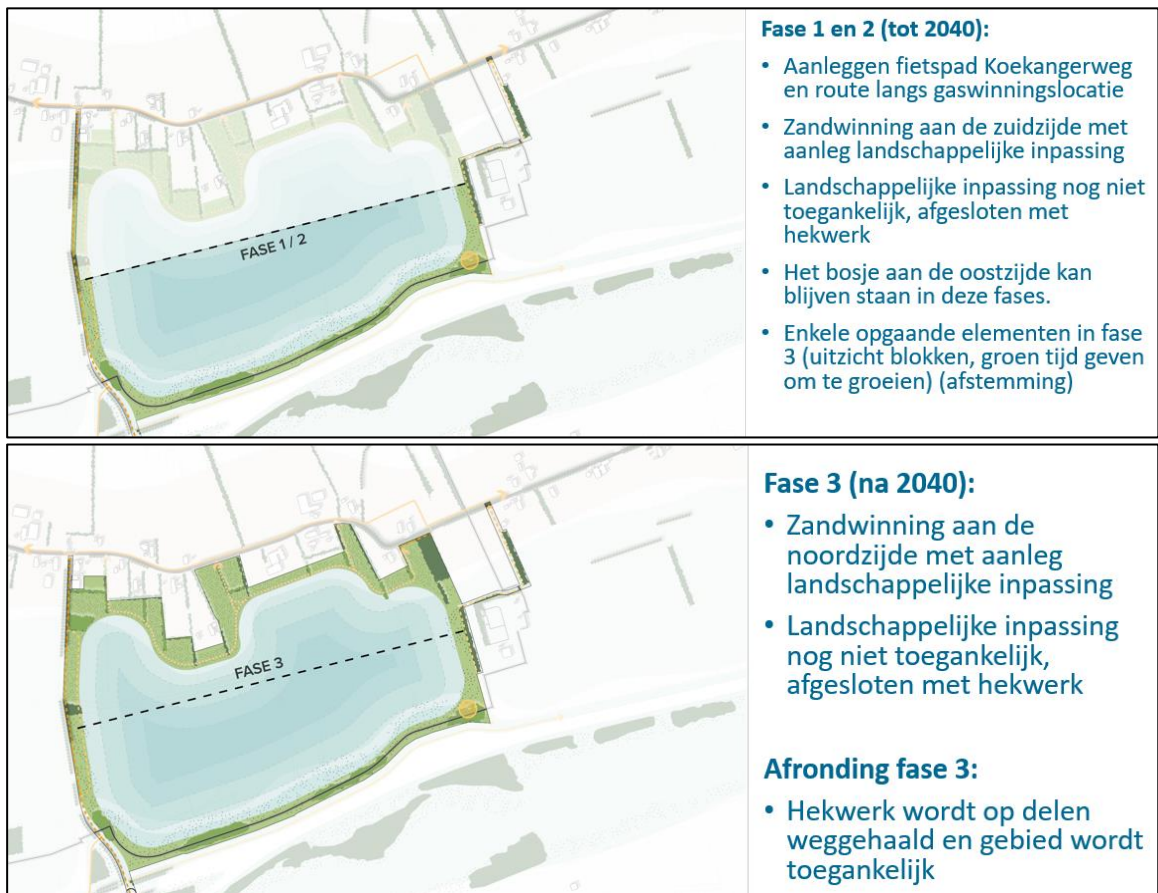
Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Bron: Street Smart, kaart 2022.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Osharseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend
projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Street Smart, kaart 2022.

Figuur 1.3 en figuur 1.4: Weergave van de gefaseerde werkwijze van het planvoornemen. Bron: Antea Group, 2024.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend
projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of op de - in het kader van de Omgevingswet beschermde natuurwaarden - als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders.
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven. In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van bekende waarnemingen van rode lijst soorten in het plangebied.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan beschermde soorten onder de Omgevingswet (Ow), Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Drenthe en beschermde houtopstanden onder de Ow.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Omgevingswet (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 8 augustus 2023 is vanaf circa 09:45 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met een temperatuur van circa 17 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd. Hierbij zijn bomen met een verrekijker geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes, scheuren en grote nesten.

Op 2 mei 2024 is vanaf circa 14:45 uur op het aanvullende deel van het plangebied een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij zonnig weer met een temperatuur van circa 26 °C.

Het plangebied bestaat uit een aantal intensief beheerde graslandpercelen. Deze percelen worden door middel van sloten van elkaar gescheiden. Aan de oostelijke zijde is een klein bosje, een houtwal en een houtsingel aanwezig. De houtsingel en de houtwal bestaan voornamelijk uit zomereiken. Het bosje is begroeid met inlandse eik, hulst en Amerikaanse vogelkers. De ondergroei bestaat voornamelijk uit braam, lijsterbes, Amerikaanse vogelkers en hulst. De vegetatie binnen de graslandpercelen bestaat voornamelijk uit Engels raaigras, veldbeemdgras, kweek, vogelmuur, hondsdrif, duizendblad, herderstasje, klein streepzaad, grote weegbree en ridderzuring. Dit duidt op voedselrijke omstandigheden. De vegetatie aan de slootkanten bestaan voornamelijk uit: grote kattenstaart, moerasbasterdwederik, grote wederik, moeraswalstro, gewone rolklaver, heermoes, zomprus, pitrus, grote pimpernel, scherpe boterbloem, blauw glidkruid en gewone berenklauw. In de sloten komen voornamelijk: kleine egelskop, pijlkruid, kikkerbeet, veenwortel, mannagrass en riet voor. Het voorkomen van deze soorten duidt op voedselrijke omstandigheden.

Het aanvullende deel van het plangebied heeft een gelijksoortige vegetatie binnen de graslandpercelen en langs de watergangen. Ten tijde van het veldbezoek waren enkele percelen gemaaid. In het bosje aan Koekangerweg (westkant van het plangebied) komen zomereik, berk, hazelaar, gewone vlier en wilde lijsterbes voor. De bomenrijen langs de Koekangerweg bestaan uit zwarte els, berk en zomereik.

In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied. Aan de hand met de witte letters zijn de foto's weergegeven van het aanvullende deel van het plangebied. De zwarte letter geven de delen aan uit het voorgaande plangebied. In figuur 2.2 zijn de locaties aangeduid waar de foto's zijn genomen.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend

projectnummer 0484810.100

22 mei 2024 revisie 01

Zandexploitatie maatschappij Echten

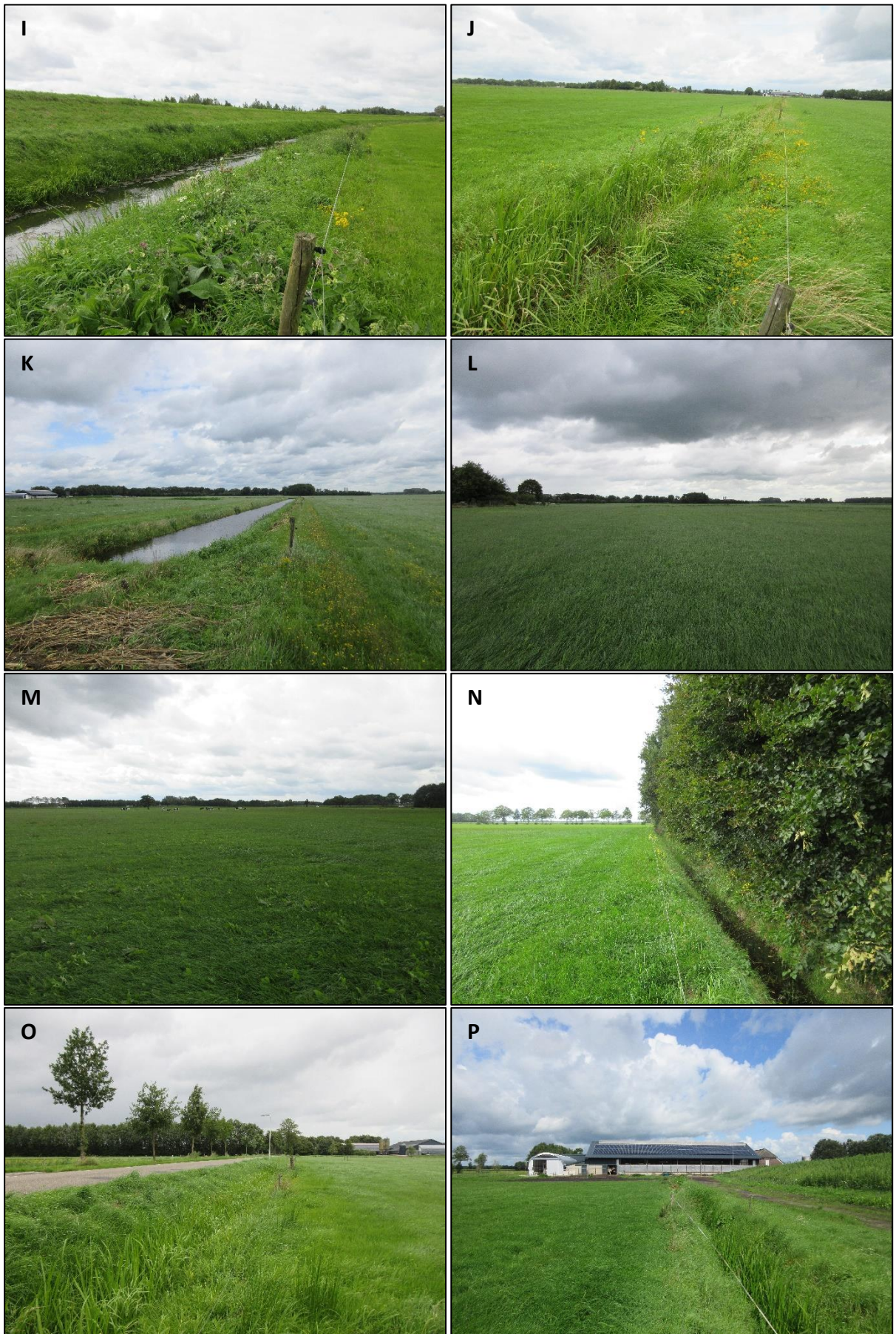
Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend

projectnummer 0484810.100

22 mei 2024 revisie 01

Zandexploitatie maatschappij Echten

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend

projectnummer 0484810.100

22 mei 2024 revisie 01

Zandexploitatie maatschappij Echten

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend

projectnummer 0484810.100

22 mei 2024 revisie 01

Zandexploitatie maatschappij Echten

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend

projectnummer 0484810.100

22 mei 2024 revisie 01

Zandexploitatie maatschappij Echten

Natuurtoets

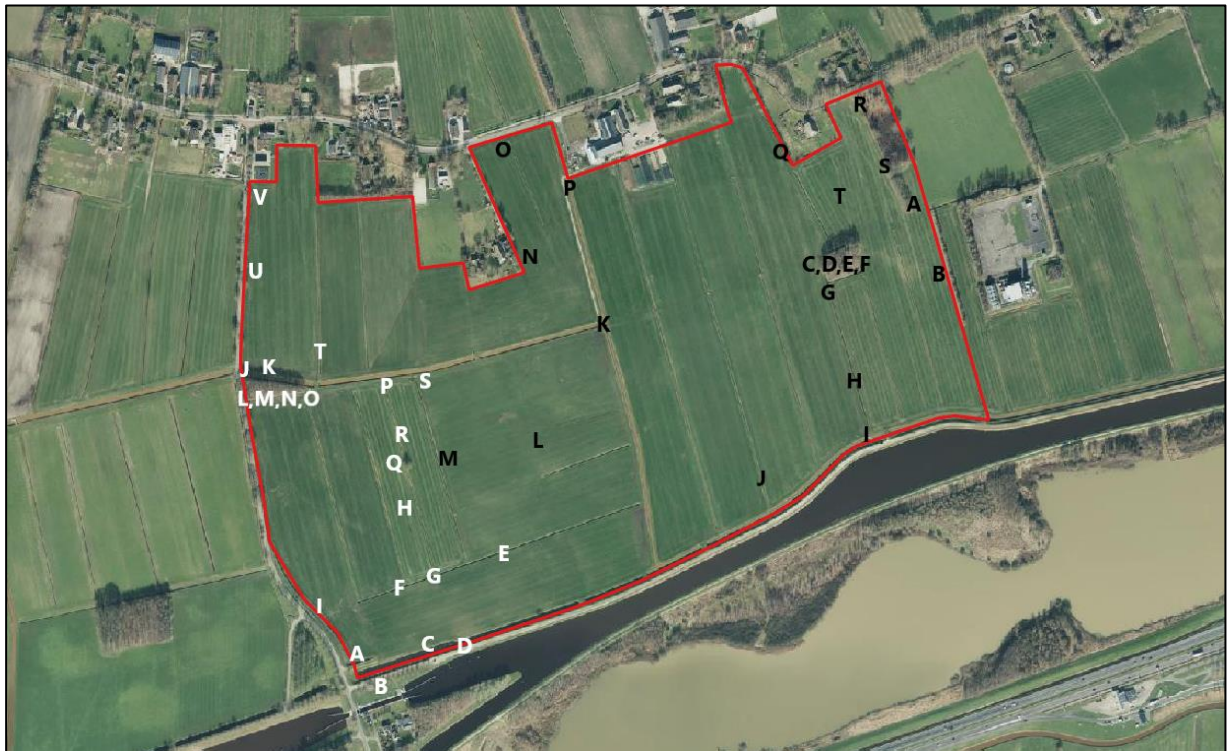
Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend projectnummer 0484810.100

22 mei 2024 revisie 01

Zandexploitatiemaatschappij Echten

Figuur 2.1.: Impressie van het plangebied. Bron: Antea Group, 2024.

Figuur 2.2.: Locaties van waar de foto's van figuur 2.1 zijn genomen. Zwarte letters: Foto's van voorgaande begrenzing van het plangebied. Witte letters: Foto's van het aanvullende deel van het plangebied. Bron: Antea Group, 2024.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- De aanwezige watergangen worden afgesloten van kanaal en afgegraven;
- De vegetatie in het plangebied wordt verwijderd en afgegraven;
- Het bosje aan de Koekangerweg, bosschages en bomen binnen het plangebied worden gekapt;
- Aanleg van een bovengrondse spuitleiding richting het bestaande werk- en depotterrein ten oosten van het plangebied;
- Aanleg van een fietspad langs de Koekankerweg, bomenrij langs de Koekangerweg blijven behouden;
- Afhankelijk van grondsoorten ten behoeve voor zandwinning, wordt het aanwezige gebouw gesloopt. Indien deze aan de rand staat van het plangebied, blijft deze behouden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van (geschikt) open (voortplantings)water in (de directe omgeving van) het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde reptielen, beschermde planten, beschermde insecten, beschermde weekdieren en beschermde vissen in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km)(NDF, 2019-2024).

Soort	Categorie
Aalscholver	2
Blauwe reiger	2
Boomvalk	4
Huismus	2
Huiszwaluw	2
Kerkuil	3
Raaf	3
Ringmus	2
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zeearend	4
Zwarte specht	3

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd omgevingsvergunningaanvraag flora- en fauna-activiteit moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, raaf, roek, sperwer, wespendief en zeearend), gebouwbroedende soorten (zoals huismus, huiszwaluw, kerkuil en slechtvalk) en overige soorten (zoals ringmus, zwarte specht en steenuil).

Tijdens het terreinbezoek is in de omgeving van het plangebied een overvliegende blauwe reiger en een overvliegende sperwer waargenomen. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen tijdens het terreinbezoek.

Tijdens het terreinbezoek zijn in (de directe omgeving van) het plangebied twee grote nesten in bomen aangetroffen die kunnen toebehoren aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest (zie figuur

2.3 en figuur 2.4). Mogelijk behoren deze nesten toe aan een buizerd en aan zwarte kraai. De buizerd behoort binnen de provincie Drenthe tot de cat. 5 van jaarrond beschermde nesten. Verdere toelichting over de buizerd en deze nesten volgt in de volgende paragraaf. De aanwezigheid van nestplaatsen van boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest (cat. 1 t/m 4) kan in (de directe omgeving van) het plangebied worden uitgesloten. Het plangebied kan wel onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nesten die in de wijde(re) omgeving broeden, zoals blauwe reiger en sperwer. Voor deze en overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest maakt het plangebied gezien de zeer beperkte (mogelijkheid aan) aanwezige voedselbronnen geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving.

In directe omgeving is bebouwing aanwezig. De daken van deze bebouwing zijn bedekt met dakpannen of ijzeren platen (landbouwschuren). Bebouwing met daken met dakpannen is geschikt voor gebouwbroedende soorten, zoals de huismus en ringmus, waardoor nestlocaties van de huismus en ringmus in (de directe omgeving van) het plangebied niet kunnen worden uitgesloten. Tevens bevinden zich essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving voor huismus en ringmus binnen het plangebied, waaronder een dichte haag die kan dienen als schuilplaats/overnachtings- en winterverblijfplaats. De bebouwing met dakpannen valt buiten het plangebied en zal niet door de werkzaamheden worden aangetast. Daarnaast zijn huismussen en ringmussen weinig storingsgevoelig en zijn deze gewend aan (agrarische) werkzaamheden en menselijke activiteiten op en rondom de mogelijke verblijf-/nestplaatsen (Krijgsveld, Smits, & van der Winden, 2008). Afhankelijk van de grondsoort die zich bevindt onder de landbouwschuren, bestaat de mogelijkheid dat deze schuren worden verwijderd. Huiszwaluwen hebben een voorkeur voor schuin overhangende dakranden boven dakranden, welke loodrecht op de gevel staan (Vogelbescherming Nederland, 2020). De balkenconstructie in deze landbouwschuren zijn minder geschikt voor de huiszwaluw om daar nesten te bouwen. Daarnaast zijn bij een recreatiepark, op circa 2 km afstand van het plangebied, diverse zwaluwtillen aanwezig (Waarneming.nl, 2023). De huiszwaluwen maken hoogstwaarschijnlijk gebruik van het plangebied als foerageergebied. Mochten de landbouwschuren als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden verwijderd, dan heeft dit geen negatieve effecten op het leefgebied voor de huiszwaluw.

Geschikt broedbiotoop voor de steenuil (nestkasten (in bomen) in cultuurlandschap, in oude gebouwtjes of landbouwschuurtjes) is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig. De mogelijk te slopen landbouwschuur bestaat voornamelijk open landbouwschuur met balkenconstructie. Steenuilen hebben een voorkeur voor nestgelegenheden in (boom)holtes of ruime plekken in gebouwen zoals onder een dakpan of onder een asbestplaat (BIJ12, 2017). Geschikt broedbiotoop voor de zwarte specht (oude dikkere loof- of naaldbomen) is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soorten kan worden uitgesloten.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) die in het NDFP door derden zijn ingevoerd (NDFP, 2019-2024).

Soort	Categorie
Buizerd	5
Boerenzwaluw	5
Torenvalk	5

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen (boerenzwaluw, buizerd en torenvalk). Ook is er een nest van mogelijk buizerd waargenomen in een solitaire boom in het plangebied (zie figuur 2.3). Tijdens het veldbezoek waren de waargenomen nesten niet bezet. Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is mogelijk van toepassing bij de boerenzwaluw en de buizerd. De landbouwschuren kunnen dienen als nestlocaties voor boerenzwaluw (zie figuur 2.3). De boerenzwaluw nestelt vaak op balkenconstructie van landbouwschuren. Net als huiszwaluwen zijn boerenzwaluwen erg honkvast en keren ieder jaar terug naar de voorgaande broedlocatie. Mochten de schuren als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden verwijderd, dan worden hiermee mogelijk ook potentieel jaarrond beschermde nesten verwijderd. Als de

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

schuren verwijderd worden dient onderzocht te worden in hoeverre de stallen in gebruik zijn als broedlocatie voor boerenzwaluw. Hiervoor dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd volgens de SOVON nesttelrichtlijnen voor boerenzwaluw (SOVON, 2023).

De buizerd is flexibel ten aanzien van keuze en het benutten van alternatieve nesten. Voor het opzettelijk wegnemen van nesten geldt, dat dit een overtreding betekent van Artikel 11.37 Bal (schadelijke handelingen vogels) (BIJ12, 2017). Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal het nest worden verwijderd. Omdat ten tijde van het veldbezoek niet met zekerheid is vastgesteld of het om nesten van buizerds ging, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd om aan te tonen of de desbetreffende nesten worden gebruikt door de buizerd. Aanwezigheid van de buizerd kan worden aangetoond doormiddel van twee tot vier gerichte bezoeken in de periode maart t/m half mei (BIJ12, 2017).

Mogelijke nestkasten voor torenvalken zijn in de directe omgeving of binnen het plangebied niet waargenomen. De waargenomen buizerd en torenvalk gebruiken het plangebied mogelijk als foerageergebied. In de directe omgeving is genoeg gelijksoortig alternatief foerageergebied voor de buizerd en de torenvalk. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op het leefgebied voor de buizerd of voor de torenvalk.

Soort(groep)	Onderzoeksmethode
Jaarrond beschermde broedvogels (Cat. 5) - Boerenzwaluw	Mochten de landbouwschuren als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden verwijderd: <ul style="list-style-type: none"> - Minimaal één bezoek nesten tellen begin mei – eind augustus (SOVON, 2023)
Jaarrond beschermde broedvogels (Cat. 5) - Buizerd	Aantonen van aanwezigheid van mogelijke buizerdnesten op de aangegeven locaties: <ul style="list-style-type: none"> - Twee tot vier gerichte veldbezoeken, met een tussenperiode van minimaal tien dagen, in de periode maart t/m half mei (BIJ12, 2017).

Figuur 2.3: Locaties van de aangetroffen jaarrond beschermde nesten t.o.v. het plangebied zijn weergegeven door middel van de witte punten. Mogelijke nestlocaties van boerenzwaluw is weergegeven door middel van de gele punt. (Bron: PDOK, Luchtfoto 2023).

Figuur 2.4: Het aangetroffen mogelijke jaarrond beschermde nest in de solitaire boom binnen het plangebied. Bron: Antea Group, 2024.

Algemene broedvogels

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (houtduif, merel, vink en witte kwikstaart). De bosschages en overige vegetatie in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Ow (artikel 11.37 Bal). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kapwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Omgevingswet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Maatregelen ten behoeve van algemene broedvogels:

- Bij voorkeur werken buiten het broedseizoen (circa maart t/m juni);
- Indien niet mogelijk, dan kan het plangebied doormiddel van het korthouden van vegetatie en afzetten met vlaggetjes en lintjes voorafgaande aan het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt;
- Indien ook dit niet mogelijk is, dient voorafgaand aan de werkzaamheden, een controle van het plangebied op broedvogels plaats te vinden door een deskundig ecooloog.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime Artikel 11.46 Bal
Gewone dwergvleermuis	X
Laatvlieger	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

De landbouwschuren in het plangebied bestaan voornamelijk uit ijzeren platen die ongeschikt zijn voor vleermuizen om te gebruiken als verblijfplaats. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) kan worden uitgesloten. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig met loszittend schors of holtes, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten (gewone dwergvleermuis) kan worden uitgesloten.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren.

In het plangebied zijn lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als (essentiële) vliegroute. Deze lijnvormige elementen staan aan de randen van het plangebied. Deze lijnvormige elementen eindigen in open landschap, waardoor er veel windinvloed optreedt. Het gebrek aan luwte maakt deze elementen onaantrekkelijk voor prooidieren en voor de vleermuizen zelf (zie figuur 2.5). De aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes kan worden uitgesloten.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

Figuur 2.5: Mogelijke vliegrouetes (weergegeven met de gele lijnen) rondom en binnen het plangebied (begrenzing in rood) (Bron: PDOK, Luchtfoto 2023).

Tijdens de werkzaamheden dient er rekening te worden gehouden met potentieel aanwezige vliegrouetes bij de houtopstanden grenzend in het noordoosten van het plangebied. Daarom dient er geen bouwverlichting gericht te worden op deze houtopstanden gedurende vleermuis-actieve periode (circa april – oktober) of dient bij deze opstanden enkel te worden gewerkt tijdens de periode zonsopgang – zonsondergang. De genoemde vleermuis-actieve periode kan langer dan wel korter duren afhankelijk van de weersomstandigheden, zoals temperatuur.

Maatregelen ten behoeve van vleermuizen:

Voorkomen lichtuitstraling in de richting van potentieel in de omgeving aanwezige vliegrouetes in het noordoosten van het plangebied:

- Lichtuitstraling voorkomen gedurende actieve periode (circa april – oktober)

Of:

- Werkzaamheden enkel uitvoeren gedurende periode zonsopkomst – zonsondergang in de vleermuis-actieve periode (april – oktober)

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn.

In het plangebied is marginaal geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, vanwege het zeer geringe oppervlak aan (en grotendeels afwezigheid van) opgaande beplanting. Daarbij is geen sprake van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn. In de omgeving van het plangebied is geschikter alternatief foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied kan worden uitgesloten.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde zoogdieren
Boommarter		X	
Bosmuis			X
Bunzing			X
Das		X	
Eekhoorn		X	
Egel			X
Haas			X
Konijn			X
Otter	X		
Ree			X
Steenmarter		X	
Wezel			X

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte leefgebieden voor de das. Dassen maken gebruik van een dassenburcht, waar ze met een hele familiegroep in leven. Deze burchten bevinden zich in bosranden, houtwallen, brede heggen, in hoogliggend terrein of op hellingen en altijd in de buurt van gras- en akkerland en water (Zoogdierverseniging, 2022).

Binnen het NDF zijn er een aantal waarnemingen van das bekend ten zuiden van het plangebied en ten zuiden van de Hoogeveense Vaart. Dit betreffen voornamelijk waarnemingen langs de A28 en betreffen verkeersslachtoffers. Ten noorden van het plangebied zijn een aantal waarnemingen bekend van de das. Deze waarnemingen zijn gedaan rondom de kleinere bospercelen en langs de houtwallen /-singels in het gebied. Deze bosjes, houtwallen en -singels zijn onderling met elkaar verbonden. Mogelijkheid bestaat dat deze soort zich via deze verbindingen kan verplaatsen naar het bosje in het plangebied. Binnen dit bosje en in de graslandpercelen zijn **geen** sporen (wroetsporen of graafsporen) en/of is er **geen** dassenpijp aangetroffen. Het voorkomen van een burcht in het bosje kan worden uitgesloten. Tijdens het aanvullende veldbezoek zijn in een graslandperceel, aan de westzijde, wroetsporen van de das waargenomen (zie figuur 2.6). Deze wroetsporen zijn heel plaatselijk aanwezig en duiden op incidentele sporen. Daarnaast lijkt het plangebied marginaal geschikt als leefgebied voor de das, gezien het ontbreken van geschikte bosschages waar een das zijn verblijfplaats in kan maken en het ontbreken van hagen en andere landschappelijke structuren tussen het foerageergebied en de burchtlocatie (Zoogdierverseniging, 2022). Ook zijn er in de omgeving van het Echtenerbos gebieden die geschikter zijn voor de das om te gebruiken als foerageergebied. De voorgenomen werkzaamheden heb dan ook geen negatieve effecten op het leefgebied van de das. Voor de das zijn dan ook geen vervolgtappen nodig.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

Figuur 2.6: Aangetroffen wroetsporen van das in een van de graslandpercelen aan de westzijde van het plangebied. Bron: Antea Group, 2024.

Steenmarter en boommarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. De steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang (Zoogdierverseniging, 2022). De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. Als behendige klimmer en springer kan hij zijn leefgebied vanaf de grond tot in de boomtoppen benutten. Veelal wordt aangenomen dat de boommarter voorkomt in oudere (loof)bossen. In Nederland komt de boommarter ook voor in allerlei typen en leeftijden bos voor (Zoogdierverseniging, 2023).

Binnen het NDFP zijn er een aantal waarnemingen van boommarter en steenmarter bekend ten zuiden van het plangebied en ten zuiden van de Hoozeveense Vaart. Ook dit betreffen voornamelijk waarnemingen langs de A28 en betreffen verkeersslachtoffers. Ook ten noorden van het plangebied zijn een aantal waarnemingen bekend van boommarter en steenmarter. Deze waarnemingen zijn gedaan rondom de kleinere bospercelen en langs de houtwallen /-singels in het gebied. Deze bosjes, houtwallen en -singels zijn onderling met elkaar verbonden. Mogelijkheid bestaat dat deze soorten zich via deze verbindingen kunnen verplaatsen naar het bosje in het plangebied. Dit bosje bevat takkenhopen en een bramenstruweel. Deze takkenhopen en het bramenstruweel kunnen dienen als mogelijke verblijfplaats voor zowel steenmarter en boommarter. Door de voorgenomen werkzaamheden zal het bosje worden gekapt, hiermee wordt dan ook mogelijk leefgebied van de steenmarter of boommarter verwijderd. Dit is in strijd met de Art. 11.54 Bal. Het voorkomen van de boom- of steenmarter in dit bosje kan niet worden uitgesloten. Het voorkomen van de steenmarter en boommarter in dit bosje dient daarom nader onderzocht te worden wanneer er gekapt wordt. De vervolgstappen zijn in onderstaand kader aangegeven.

Soort	Vervolgstappen:
Steenmarter/ boommarter	<p>Nader onderzoek:</p> <p><i>Indien sprake is van werkzaamheden welke het leefgebied en vaste verblijfplaatsen van marterachtigen beïnvloedt, dient te worden bepaald of eventuele verbodsbepalingen van de Omgevingswet overtreden worden. Hiervoor is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik van de deelgebieden door marterachtigen. Dit dient onderzocht te worden middels de Handreiking kleine marters, 2017.</i></p> <p><i>Dit betekent dat een combinatie van methodes met cameravallen dient te worden toegepast om de marters waar te kunnen nemen. De optimale periode volgens de handreiking voor het onderzoek is van maart tot en met september (/oktober). De onderzoeksperiode binnen de optimale periode duurt zes weken. Gedurende deze zes weken worden er op vier meetpunten cameravallen geplaatst welke om de 10 dagen worden gecontroleerd.</i></p> <p><i>De (potentiële) verblijfplaatsen mogen in de regel van de Omgevingswet niet zonder inzicht in het gebruik aangetast worden. (Bouwens, 2017)</i></p>

Eekhoorn

De eekhoorn is een soort die sterk gebonden is aan bossen. Ook komt de soort voor in parken, tuinen en houtwallen in de buurt van bos. Op basis van het terrein binnen het plangebied (intensief beheerd grasland) en de afstand van het bosje tot de dichtstbijzijnde mogelijk geschikt leefgebied van de eekhoorn (circa 850 meter afstand), kan leefgebied van de eekhoorn worden uitgesloten binnen het plangebied. Voor de eekhoorn zijn dan ook geen vervolgtappen nodig.

Otter

De otter is sterk verbonden aan water. Binnen de NDFF is op circa 200 meter ten zuiden van het plangebied (bij de Ossensluis) een waarneming bekend van de otter. Op basis van het terrein binnen het plangebied (intensief beheerd grasland) kan leefgebied van de otter worden uitgesloten binnen het plangebied. Voor de otter zijn dan ook geen vervolgtappen nodig.

Overige soorten

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als haas, kleinere marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en ree. Het grasland kan dienen als foerageergebied. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Drenthe geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.6 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de **zorgplicht** genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde amfibieën
Bruine kikker			X
Gewone pad			X

Overige beschermde amfibieën

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde amfibieën niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bruine kikker en gewone pad. Deze kunnen voorkomen in de vele sloten binnen het plangebied. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Drenthe geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.6 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Zorgplicht

In het plangebied kunnen kleine marterachtigen, egel, bosmuis, haas, konijn, ree, algemene amfibieën, vissen, insecten en muizen aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht voor de Omgevingswet (Ow) in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is de zorgplicht van toepassing (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

Zo moet een initiatiefnemer een beeld hebben van de (bijzondere) natuurwaarden op en nabij het plan- of projectgebied. In het kader van de specifieke zorgplicht dient een initiatiefnemer in het geval van verslechterende effecten actief te anticiperen op het voorkomen of verzachten van deze effecten.

Onder de Ow dient onder andere extra aandacht besteed te worden aan soorten van de Rode Lijsten. Provincies kunnen onder de Ow beleidskaders opstellen over hoe en met welke soorten (van de Rode Lijsten) rekening dient te worden gehouden in het kader van de Zorgplicht. Vooral nog zijn deze aanvullende beleidskaders nog niet opgesteld. In de voorliggende rapportage is daarom gekozen voor het opnemen van waarnemingen van de Rode Lijst soorten in de NDFF in het plangebied. De Rode Lijst soorten waarvan waarnemingen in de NDFF bekend zijn, zijn opgenomen in Bijlage 3.

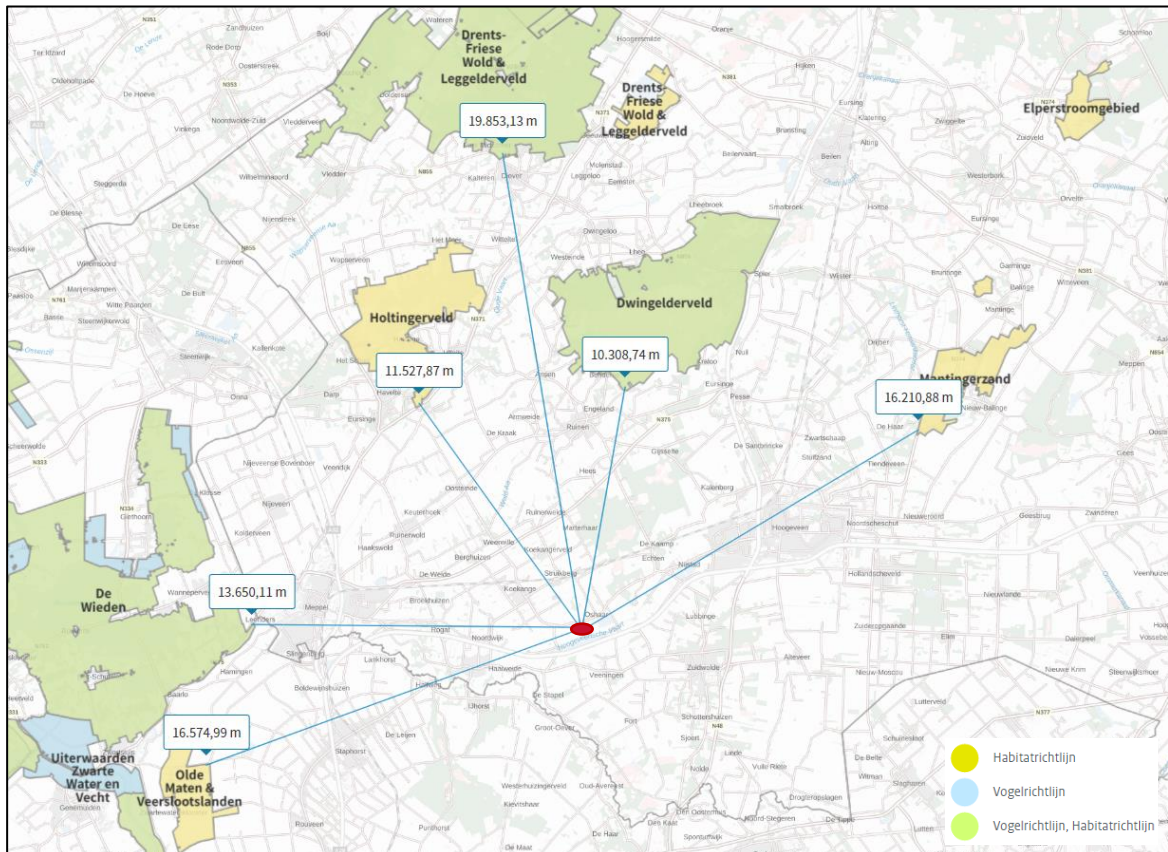
De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de Zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.6.

Tabel 2.6. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Algemeen	Ten allen tijde zorgvuldig te werk gaan en aanwezige dieren de gelegenheid geven op eigen gelegenheid te vluchten; Daarbij het is raadzaam om werkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (kwetsbare periode) van soorten;
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	<ul style="list-style-type: none"> - Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien - Werken in één richting naar een vluchtmogelijkheid
Amfibieën en vissen	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang. Werken naar de grotere watergang ten zuiden van het plangebied.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Dwingelderveld en ligt op circa 10 kilometer afstand ten noorden van het plangebied (zie figuur 2.7). Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Binnen een straal van 20 km liggen nog vijf andere Natura 2000-gebieden. Het betreft de Weerribben, de Wieden, het Holtingerveld, de Olde Maten & Veerslootslanden, de Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht en het Drents-Friese Wold & Leggelderveld (zie figuur 2.6).

Figuur 2.7. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rode stip). Bron: AERIUS-calculator, versie 2022.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten.

De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals bijvoorbeeld verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermisting. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermisting en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatiefase en/of de gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Geadviseerd wordt dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren.

Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstofdepositie plaatsvindt op stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van enig Natura 2000-gebied, dient dit nader ecologisch beoordeeld te worden.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de aanlegfase en de gebruiksfase te worden opgesteld. Indien sprake is van een toename in stikstofdepositie, dient dit nader ecologisch beoordeeld te worden.

2.5 NNN

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied bevindt zich op circa 50 meter ten zuiden van het plangebied. Aangezien er geen sprake is van externe werking in de provincie Drenthe zijn vervolgstappen niet aan de orde. De locatie van dichtstbijzijnde NNN-gebieden ten opzichte van het plangebied, is weergegeven in figuur 2.8.

Figuur 2.8.: Ligging van het plangebied (rode omlijning) ten opzichte van het NNN (groene vlakken). Bron: PDok.nl, 2023.

2.6 Overig provinciaal beleid

Het plangebied valt niet binnen de grenzen van gebieden waar overig provinciaal beleid van toepassing is. Er zijn dan ook geen vervolgstappen aan de orde.

2.7 Beschermde houtopstanden buiten de bebouwingscontour houtkap

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn bomen aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden houtopstanden gekapt. Een nadere toetsing beschermde houtopstanden is daarom noodzakelijk. In deze nadere toetsing wordt in eerste instantie bepaald of de houtopstanden beschermd zijn, en zo ja onder welk beschermingsregime (buiten de bebouwingscontour houtkap en/of Omgevingsplan). Daarnaast wordt in de nadere toetsing houtopstanden bepaald of eventuele vervolgstappen noodzakelijk zijn. Mogelijke vervolgstappen bij kap van bomen zijn: een melding houtkap (op basis van Bal – Omgevingswet) of een omgevingsvergunning houtkap (gemeentelijke beleid). Ook kan het noodzakelijk zijn een Boom Effect Analyse (BEA) op te stellen, waarbij wordt getoetst in hoeverre bomen in de invloedssfeer daadwerkelijk negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ondervinden.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Ow) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: Vogels met een jaarrond beschermd nest, algemene broedvogels, (boom-/steen)marters en vleermuizen. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit Ow aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest - Boerenzwaluw	Nestgelegenheid in de landbouwschuren	Ja, indien landbouwschuren wordt gesloopt	N.v.t.	Onbekend
Vogels met een jaarrond beschermd nest - Buizerd	Mogelijke nesten aanwezig binnen plangebied en aan rand van plangebied	Ja	N.v.t.	Onbekend
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentiële vliegroutes	Nee, wel mogelijke vliegroutes langs de houtsingels	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren – Boommarter/ Steenmarter	Ja, houtsingels / -wallen en bosjes	Ja	N.v.t.	Onbekend
Vrijgestelde soorten	Zie tabel 3.3			

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar buizerd, boerenzwaluw en marterachtigen. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Vogels met een jaarrond beschermd nest - Boerenzwaluw	Indien de agrarische schuren worden verwijderd: Minimaal één bezoek nestentellen begin mei – eind augustus (SOVON, 2023)
Vogels met een jaarrond beschermd nest - Buizerd	Aantonen van aanwezigheid van mogelijke buizerdnesten binnen het plangebied: <ul style="list-style-type: none"> Twee tot vier gerichte veldbezoeken, met een tussenperiode van minimaal tien dagen, in de periode maart t/m half mei (BIJ12, 2017).
Zoogdieren – Boommarter/ Steenmarter	Onderzoek met behulp van cameravallen in de periode maart tot en met september (/oktober). Cameravallen staan gedurende zes weken op vier meetpunten en worden om de 10 dagen gecontroleerd (Bouwens, 2017).

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Ow voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Ow te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen
Vleermuizen - vliegroutes	<p>Voorkomen lichtuitstraling in de richting van potentieel in de omgeving aanwezige vliegroutes in het noordoosten van het plangebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lichtuitstraling voorkomen gedurende actieve periode (circa april – oktober) <p>Of:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkzaamheden enkel uitvoeren gedurende periode zonsopkomst – zonsondergang in de vleermuis-actieve periode (april – oktober)

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.6 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Algemeen – alle soorten	Ten allen tijde zorgvuldig te werk gaan en aanwezige dieren de gelegenheid geven op eigen gelegenheid te vluchten; Daarbij het is raadzaam om werkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (kwetsbare periode) van soorten;
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	<ul style="list-style-type: none"> - Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien <p>Werken in één richting naar een vluchtmogelijkheid</p>
Amfibieën en vissen	<p>Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang.</p> <p>Werken naar de grotere watergang ten zuiden van het plangebied.</p>

Onder de Ow dient nadere aandacht te worden besteed aan soorten van de Rode Lijsten. Onder de Ow kunnen provincies beleidskaders opstellen over hoe en met welke soorten (van de Rode Lijsten) rekening dient te worden gehouden in het kader van de Zorgplicht. Voorsnog zijn deze aanvullende beleidskaders nog niet opgesteld. In de voorliggende rapportage is daarom gekozen voor het opnemen van waarnemingen van de Rode Lijst soorten in de NDFF in het plangebied. Door middel van de maatregelen beschreven in tabel 3.4 kunnen op negatieve effecten worden gemitigeerd op (een deel van) de opgenomen Rode Lijst soorten. Daarnaast kan de biodiversiteit worden versterkt in het gebied door het behouden/versterken van opgaande beplanting en oppervlaktewater. Zie ook paragraaf 3.4 voor kansen voor biodiversiteit. Ook hier kunnen (Rode Lijst) soorten van profiteren.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Dwingelderveld: op circa 10 km afstand N2000-gebieden binnen een straal van 20 km rondom het plangebied: <ul style="list-style-type: none"> • Weerribben, • Wieden, • Holtigerveld, • Olde Maten & Veerslootslanden, • Drents-Friese Wold & Leggelderveld, • Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend

3.2.2 NNN

In tabel 3.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.6. Conclusies NNN-gebieden.

	NNN
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 50 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Nee
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.3 Beschermde houtopstanden bebouwingscontour houtkap

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn bomen aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden houtopstanden gekapt. Een nadere toetsing beschermde houtopstanden is daarom noodzakelijk. In deze nadere toetsing wordt in eerste instantie bepaald of de houtopstanden beschermd zijn, en zo ja onder welk beschermingsregime (buiten de bebouwingscontour houtkap en/of Omgevingsplan). Daarnaast wordt in de nadere toetsing houtopstanden bepaald of eventuele vervolgstappen noodzakelijk zijn. Mogelijke vervolgstappen bij kap van bomen zijn: een melding houtkap (op basis van Bal – Omgevingswet) of een omgevingsvergunning houtkap (gemeentelijke beleid). Ook kan het noodzakelijk zijn een Boom Effect Analyse (BEA) op te stellen, waarbij wordt getoetst in hoeverre bomen in de invloedssfeer daadwerkelijk negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ondervinden.

Literatuurlijst

BIJ12, 2022. *Kennisdocument huismus (Passer domesticus)*. Versie 2.0, juni 2022.

BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Buizerd*. Opgehaald van Bij12: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-002-Kennisdocument-Buizerd-1.0.pdf>

BIJ12. (2017). *Kennisdocument Steenuil*. Utrecht: BIJ12.

Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine marters in relatie tot soortbescherming*. 's-Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant.

Krijgsveld, K., Smits, R., & van der Winden, J. (2008). *Verstoringsgevoeligheid van vogels*. Culemborg: Bureau Waardenburg bv.

SOVON. (2023). *Boerenzwaluw*. Opgehaald van SOVON: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/9920>

SOVON. (2023). *Huiszwaluw*. Opgehaald van SOVON: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/10010>

Vogelbescherming Nederland. (2020). *Factsheet Huiszwaluw*. Opgehaald van Vogelbescherming Nederland: <https://www.vogelbescherming.nl/docs/30262043-2166-466e-8bab-d771bd64c195.pdf>

Waarneming.nl. (2023, Juni 5). *Waarnemingen huiszwaluw Drenthe*. Opgehaald van Waarneming.nl: <https://waarneming.nl/observation/270534082/>

Zoogdiervereniging. (2022, December). *Das*. Opgehaald van Zoogdiervereniging.nl: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/das>

Zoogdiervereniging. (2022, September). *Steenmarter*. Opgehaald van Zoogdiervereniging: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

Zoogdiervereniging. (2023, Maart). *Boommarter*. Opgehaald van Zoogdiervereniging: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/boommarter>

Overig

NDFF

Street Smart, luchtfoto 2022

AERIUS-calculator, versie 2022.

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving; de Omgevingswet (Ow) en het beleidskader. Naast bescherming vanuit de Ow zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuur netwerk Nederland' (hierna NNN). De aanwijzing en bescherming van het NNN gebeurt in de Omgevingsverordening.

Ow - Algemeen

De Ow is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Ow beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten kunnen een loketfunctie hebben. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Ow richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Ow - Soortbescherming

In de Ow is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie geldt een vergunningsplicht bij verschillende schadelijke handelingen die zijn vermeld in artikel 11.37, 11.46 en 11.54 Bal van de Ow. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) Vogels (artikel 11.37 Bal);
- 2) Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal);
- 3) Andere soorten (artikel 11.54 en bijlage IX, onder A en onder B Bal).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 Bal, Ow)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 11.37 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan te vragen het optreden van schadelijke handelingen. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal, Ow)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.46 Bal e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Ow is het mogelijk om voor strikt beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 11.46 Bal bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht bij schadelijke handelingen uit artikel 11.46 Bal.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen artikel 11.46 Bal van de Ow bij het optreden van schadelijke handelingen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend
projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

Andere soorten (artikel 11.54 Bal, Ow)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage IX, onder A en onder B Bal van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.54 Bal e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van een vergunningsplicht bij schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 11.27 Bal) Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee als gevolg van het voornemen schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal optreden, dient een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Ow bij het optreden van schadelijke handelingen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend
projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

Samenvatting gronden waarop een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 311.37, 11.46 en 11.54 Bal).				
Vergunningsgronden		Artikel 11.37 Bal	Artikel 11.46 Bal	Artikel 11.54 Bal en bijlage IX
		Vogels	Strikt beschermde soorten	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 11.27 Bal van de Ow. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

<ol style="list-style-type: none">
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:<ol style="list-style-type: none">
a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.
--

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend
projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Ow - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 11.1 tot en met 11.9 Bal van de Ow. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Ow regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Ow maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden en vaststelling geometrische begrenzing (artikel 2.44 lid 4 Ow en artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden (actueel en potentieel) (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):

- de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
- de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
- tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Het 'nee, tenzij'-principe (uit het Barro) vervalt onder de Omgevingswet. In het Bkl wordt niet langer gesproken over reële alternatieven en groot openbaar belang (als voorwaarde de of een voornemen met effect op NNN toch doorgang kan vinden). Volgens de Nota van Toelichting volgt echter uit het algemene zorgplichtartikel van 1.7 Ow dat:

- Negatieve gevolgen moet en worden voorkomen en beperkt
- Als dat niet of onvoldoende mogelijk is dan kan de activiteit alleen worden gerealiseerd als daarmee een zeker belang is gemoeid

In het Bkl staat dat negatieve gevolgen tijdig moeten worden gecompenseerd (art 7.8 lid 2 Bkl). Volgens de Nota van toelichting betekent dat niet dat de compensatie gereed moet zijn op het moment van de aantasting. Compensatie moet in ieder geval zijn geborgd. Kan in provinciale verordening nader worden ingevuld.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Daarin kan alsnog een "nee, tenzij-afweging" opgenomen zijn. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen. De Rijkslijn zoals was verwoord in het SVIR en Barro dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking kan ook in de provinciale omgevingsverordening worden vastgelegd.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 2.44 lid 5 van de Ow (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 2.44 lid 5 Ow

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Ow - Beschermd houtopstanden

De bescherming houtopstanden heeft (had vanuit de Boswet en Wet natuurbescherming) tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Het begrip houtopstand wordt in de Omgevingswet gedefinieerd als zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. De beperkingen uit de Wnb, dat het moet gaan om een oppervlakte grond van minstens 10 are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen is opgenomen in par. 11.3.1 Bal. Individuele bomen vallen dus niet onder het begrip 'houtopstand', en worden dus niet door de regels van het Bal beschermd. De gemeente kan deze bomen wel beschermen door regels hieromtrent op te nemen in het omgevingsplan.

Artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat de opdracht om in het omgevingsplan een bebouwingscontour houtkap (voorheen bebouwde kom houtopstanden Wnb) aan te wijzen aansluitend aan stedelijk gebied. Deze aanwijzing werkt door in de toepassing van afdeling 11.3 van het Bal: binnen de bebouwingscontour geldt die afdeling niet.

De grens van de bebouwingscontour houtkap is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwingscontour houtkap. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op. De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwingscontour houtkap vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwingscontour houtkap voor de Ow. De begrenzing van de bebouwingscontour houtkap in de zin van de Ow dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwingscontour houtkap heeft vastgesteld, is het Bal overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Bescherming buiten de bebouwingscontour houtkap

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in paragraaf 11.3.1 en 11.3.2 Bal (artikel 11.111 t/m 11.133). De algemene regels over het vellen van houtopstanden uit het Bal zijn echter alleen van toepassing buiten de 'bebouwingscontour houtkap' zoals die is opgenomen in het omgevingsplan. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is in bepaalde gevallen voor het vellen van een houtopstand een meldplicht en een herplantplicht toepasselijk (zie paragraaf 11.3.2 Bal):

- melding voor het vellen van een houtopstand (artikel 11.126 Bal).
- herplantplicht (artikel 11.129 Bal)

Bevoegd gezag is normaal gesproken GS (zie artikel 11.113 Bal) en in sommige situaties de minister van LNV (artikel 11.114 Bal en artikel 4.12 van het Omgevingsbesluit).

In de volgende gevallen geldt op grond van het Bal geen verplichting tot het melden en herbepplanten voor het vellen (art. 11.111, lid 2 Bal):

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Ow;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
  - o wegbeplantingen;
  - o beplantingen langs waterwegen, en
  - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend
projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Omgevingsvergunning-Natura 2000-activiteit, een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- vellen en herbepplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Wel kan de gemeente in die gevallen regels opnemen in het omgevingsplan.

Bescherming binnen de bebouwingscontour houtkap

Houtopstanden waren tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit was vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en soms ook een bomenverordening van de betreffende gemeente. De Omgevingswet heeft gevolgen voor de Algemene plaatselijke verordening (APV) en de bomenverordening. Het kappen van een boom wijzigt de fysieke leefomgeving. Regels over de activiteit kappen moeten dus naar het Omgevingsplan.

Gemeenten kunnen zonder beperking in het Omgevingsplan regels stellen over houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap en over de andere houtopstanden die in artikel 11.111, tweede lid Bal zijn genoemd (houtopstanden op erven en in tuinen, windschermen om boomgaarden etc.). Binnen de bebouwingscontour houtkap gelden namelijk uitsluitend de in het omgevingsplan gestelde regels over de kap van bomen (Stb. 2020, nr. 22, p. 157).

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar vogels (artikel 11.37 Bal) strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal) en 'andere' beschermde soorten (artikel 11.54 Bal en Bijlage IX). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2024 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 2,5 km rondom het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2022) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de

---

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF 1 mei 2024 op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend
projectnummer 0484810.100
22 mei 2024 revisie 01
Zandexploitatie maatschappij Echten

voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijke effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Ow

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Ow beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Ow. Indien onder de Ow beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Ow beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Natuurtoets

Toetsing Omgevingswet, Bal - Oshaarseweg, Echten (Dr.) - Koekangerweg, Koekange - Aanvullend

projectnummer 0484810.100

22 mei 2024 revisie 01

Zandexploitatie maatschappij Echten

Bijlage 3 Rode lijst soorten uit NDFF

Rode Lijst soorten waarvan waarnemingen in de NDFF bekend zijn in het plangebied	
Soortgroep	Soort
Vogels	Boerenzwaluw
	Huismus
	Ringmus
	Steenuil
	Wilde zwaan
Insecten - Overig	<i>Nitidobia spec.</i>

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl